ROMANYA OLAYLARI VE SOSYALİZMİN SORUNLARI

Müslüm Yalçın

ROMANYA OLAYLARI
ve
SOSYALİZMİN SORUNLARI

MÜSLÜM YALÇIN

Mart 1990

YAŞAM YAYINEVİ

ROMANYA OLAYLARI
VE
SOSYALİZMİN SORUNLARI

Birinci Basım : Mart 1990

YAŞAM YAYINEVİ

Adres :
Alemdar Cad. Güzelsanatlar Sok. No. 11 K. 3 D. 1
Eminönü - İSTANBUL
Tel. : 527 14 73

Dizgi : Bilgiç Dizgi
Baskı : Tuba Matbaası
Kapak : Can Ofset
Ofset hazırlık : Tem Ajans
1990 — İSTANBUL

ROMANYA OLAYLARI VE SOSYALİZMİN SORUNLARI

Polonya, Macaristan, Doğu Almanya, Çekoslovakya derken, «glasnost» rüzgarları Romanya'da da esti. Romanya'nın perestroykacıları, faşist ve gerici güçlerle işbirliği yaparak, Çavuşesku rejimine karşı bir ayaklanma gerçekleştirdiler. Ordu isyancıların safında yer aldı ve ayaklanmanın temel gücünü oluşturdu. Ayaklanmacılar yeni hükümeti ilan eder etmez Sovyetler Birliği resmi desteğini açıklıyordu.

Ayaklanmanın tamamen kendiliğinden bir halk ayaklanması olduğu ve Ulusal Kurtuluş Cephesi denilen yönetimin de ayaklanma sırasında kurulduğu iddiaları —sonradan bir kısım Batılı haber kaynaklarınca da ortaya çıkarıldığı gibi— yalandır. Macar azınlığın yoğun olarak yaşadığı Temeşvar'da bir papazın kışkırmalarıyla başlayan olaylar devlete, orduya ve milis güçlere sızmış olan komplocularca körüklenince büyüyor. Ayaklanmacılar orduyu önceden kazanmışlardır.

İlk adımda televizyonu ele geçiren ordu ve ayaklanmacılar karşısında Çavuşesku parti örgütü, gizli polis ve milis güçleriyle kalmıştı. Televizyon müthiş bir yalan ve iftira kampanyası sürdürerek ayaklanmanın başarıya ulaşmasında çok önemli bir rol oynadı. Çavuşesku kısa sürede yakalandı, gizli ve tamamen düzmece bir yargılamayla derhal kurşuna dizildi. Düzmece mahkemeyi reddeden ve olayın dış destekli bir hükümet darbesi olduğunu söyleyen, ayaklanmacıları Romanya'nın bağımsızlığını çiğnetmekle suçlayan, «Ben işçi sınıfının önünde hesap veririm» diyen Çavuşesku ve karısı Elena'nın ölümü kahramanca karşılayışları hayranlık uyandırıcı olmuştur.

Emperyalist basın ve yayın araçları, Romanya televizyonunun Çavuşesku taraftarlarına karşı sürdürdüğü korkunç iftira kampanyasını abarta abarta milyonlarca, milyarlarca insana taşıyarak onların bilincini allak bullak etti. Romanya sanki ekonomisi çökmüş, halkı korkunç sefalet, açlık, yokluklar ve zalimce bir baskı rejimi altında, bir haneden diktası altında inim inim inleyen bir ülkeymiş gibi gösterildi. Hatta emperyalist kitle iletişim araçları Çavuşesku ve karısı Elena'nın kurşuna dizilmeden önceki cesurca tavırlarını, direnişçiliklerini kendilerine inançlarını daha küçük düşürmek için Hitler ve Mussolini'nin de ölümü cesaretle karşıladıklarını, bu tip tavırların diktatörler için olağan olduğunu iddia etti. Haber tekellerinden aldığı ilhamla aynı şeyi, aynı şekilde Cumhuriyet yazarı Ergun Balcı da iddia etti.

Emperyalist kitle iletişim araçları Romanya'daki darbeyi büyük bir halk devrimiymiş gibi gösterip, Çavuşesku ailesine ve direnen güçlere karşı çirkin iftiraları yayınlayarak insanlığın bilincini yalanla bombardıman ederken, ayaklanma güçlerinden bir bölümünü oluşturan faşistler de yeni hükümetin «terörist» ilan ettiği milisleri avlıyor, kellelerini kesiyordu.

Ayaklanma başarıya ulaşınca eski rejimin en şakşakçı, en yağcı bürokratları bir süre önce önünde takla attıkları Çavuşesku'ya karşı en ağır iftiraları ve küfürleri savurarak yeni yönetimde yerlerini korumaya çalıştılar. Yeni rejim doğası gereği, bu ihanetçi bürokratları ödüllendirdi. Romanya Komünist Partisi ise bir bütün olarak ihanet etmediği için, yani Macaristan ve Polonya Komünist partileri gibi kendisini lağvetmediği için zorla dağıtıldı.

Aynı günlerde ABD emperyalizmi Panama'yı işgal etmekteydi. CIA ajanı olduğu halde ABD'nin emirlerine harfi-

yen uymayıp da bir ölçüde Panama'nın ulusal çıkarlarını savunuyor durumundaki Panama devlet başkanı General Noriega işgalci Amerikan askerleri tarafından zorla devrildi ve yerine tam ABD kuklası bir hükümet kuruldu. İşgalci Amerikan askerleri tüm uluslararası hukuk kurallarını hiçe sayarak Panama'daki Küba ve Nikaragua elçiliklerini kuşatıyor, Nikaragua elçiliğine girerek içerde arama yapıyordu. Sovyetler Birliği ABD'yi sadece lafta kınadı. Uluslararası haber tekelleri de ABD askerlerinin Panama'yı işgal etmesini, «uyuşturucu madde kaçakçılığının cezalandırılmasına ve Panama'da demokrasinin ihlalinin önlenmesine yönelik» olduğu yolunda yayın yaptılar.

Çavuşesku Nasıl Gözden Düştü?

Emperyalist **kitle iletişim** araçlarının bir cani, bir halk düşmanı, bir klan şefi olarak gösterdiği Çavuşesku uzun yıllar aynı haber tekelleri tarafından göklere çıkarılmış bir insandır. Çünkü o zamanlar Batı ile Sovyetler Birliği'nin arası bugünkü kadar iyi değildi ve Çavuşesku da Sovyetler'e «kafa tuttuğu» için Batı onu kendisine yakın görüyordu. Romanya Varşova Paktı'nda sorun yaratan bir ülkeydi. Varşova Paktı ülkelerinin askeri güçlerinin Çekoslovakya'ya girmesine karşı çıkmıştı. Vietnam savaşının dünyada en aktüel olduğu günlerde ABD başkanı Nixon'la buluşuyordu. Emperyalist ülkelerin önde gelen politikacılarıyla, kralları-yla buluşuyor, onlardan hediyeler alıyor, basına boy boy resimler çektiriyordu. Filistin konusunda öteki sosyalist ülkelerden daha geri bir tutum takınarak İsrail ile ilişkilerini sürdürüyor, ve dahası IMF'ye üye olup Batı bankalarından borç alarak sanayileşmeye çalışıyordu. Sovyet askerlerinin Afganistan'a, Vietnam ordusunun Kamboçya'ya girmesini açıkça eleştirmişti. Bu davranışları yüzünden Batı onu şirin görüyor ve dünyaya «akıllı», «kişilikli», «bağımsızlıkça», «ılımlı» adam olarak tanıtıyordu. Yani o vakitler

Çavuşesku Batı'nın gözünde, bugün Gorbaçov'un durumuna benzer bir şekilde, «iyi komünist»ti.

Romanya, ekonomisi darboğaza girip Batı'dan yeni borç arayınca yönetime IMF reçetelerini uygulaması dayatılacaktı. Çavuşesku IMF dayatmaları karşısında dize gelmediği ve birikmiş borçlarını son kuruşuna kadar ödeyip dünyanın tefecisinden yakasını kurtardığı için emperyalizmin nefretini kazandı.

Sosyalist dünyada piyasa ekonomisine ve dünya kapitalist pazarıyla bütünleşmeye doğru yönelişlerin büyük bir hız kazandığı son yıllarda Çavuşesku tam tersine, merkezi planlamaya ağırlık vermekteydi. Glasnost ve perestroyka modasına ayak uydurmadığı için Batı onu «kötü komünist», «Stalinist» ilan etti. Emperyalizm karşısında eğilip bükülmediği, kapitalizme kur yapmayıp bağımsız tutumunda direndiği için Çavuşesku hızla gözden düşerek acımasız bir diktatöre, kan içici bir canavara dönüşüverdi. Batı güdümlü kitle iletişim araçlarının yalan ve iftira kampanyası o denli yoğundu ki, Çavuşesku için yaratılan «hanedan diktatörlüğü» görünümü karşısında TC Cumhurbaşkanı Özal bile kendini kaybedecek, kurşuna dizilmiş bir devlet başkanının arkasından öfkeyle, «ayaklarından asılacağını sanıyordum!» diyecekti.

İsyancıların ele geçirdikleri televizyonda Çavuşesku'ların yabancı bankalarda milyonlarca dolar gizli hesapları olduğu iddia edildi. İddia sahipleri miktarı günden güne düşürdüler ve sonra ilgili yerlerden resmi açıklamalar geldi ki, Çavuşesku'ların kendilerinde tek kuruş hesapları yok. Bu iftira Çavuşesku'larm ölüme mahkum edilmelerine gerekçe olan beş maddeden biriydi. Darbeciler halkı ve dünya kamuoyunu kışkırtmak için sokakların onbinlerce cesetle dolu olduğu yalanlarını yayıyorlardı. Olaylar yatıştıktan

sonra ölü sayısının birkaç bini geçmediği ortaya çıkacaktı. Günlerce önceden kendiliğinden ölmüş insanların cesetleri mezarlarından çıkarılıp kurşunlanarak televizyona getiriliyor, «bunları Çavuşesku öldürttü» deniyordu. Çavuşesku yanlısı güçlerin saflarında halka kurşun sıkan Filistinli fedailer masalıyla Romen halkı ve dünya kamuoyu kandırılıyordu.

Öteki iddialar da bunlardan sağlam değildi. Örneğin bir iddia da ekonomiyi yıkıma götürmüş olmaktı. Gerçekte ise Romanya ekonomisi borçlarını sıfırlamış ve atılım yapabilmek için döviz biriktiriyordu. Önünde halkına refah sunabilmesinin olanakları gelişiyordu. Merkezi planlamanın ne kadar «saçma», ne kadar «yararsız» bir araç olduğunu anlata anlata bitiremeyen perestroykacılar için Romanya ileride tehlikeli bir örnek olacaktı.

Sözde başka ülkelerin iç işlerine karışmamanın, başkalarının düşüncelerine, yol ve yöntemlerine «saygı»nın, ve farklı sistemlerin barış içinde yarışmalarının, «barışçı» (!) «yeni düşünce tarzı»nın şampiyonları perestroykacılar Çavuşesku'ya karşı komploya girişmekten çekinmediler. Halkın, dış borçların ödenebilmesi ve yeni ekonomik hamleler için kaynak biriktirilmesi amacıyla, yaşadığı sıkıntıları kötüye kullandılar. Romanya halkının kısa vadeli özlemlerini kötüye kullanarak onu aldattılar.

Darbecilerin televizyonda halka yaptıkları ilk açıklama dışarıya ihraç etmekten vazgeçip içeride tüketecekleri olmuştu. «Devrim» ile birlikte Batı bankalar Romanya'yı yeniden borçlandırmak için öneriler yağdırmaktadırlar. Toplulaştırılmış küçük mülkiyet yeniden dağıtılmaya başlandı. Yeni yönetim Romanya'nın perestroykasını uygulayacağını açıkladı.

Kapitalist dünyanın ve onlarla ağız birliği içindeki perestroykacıların Çavuşesku rejimine karşı yürüttükleri

kampanya tam bir ikiyüzlülük örneğidir. Çünkü Romanya halkının yaşadığı sıkıntılar topluma, kapitalist ülkelerdeki benzeri sıkıntılardan yüz kat daha eşit dağıtılmıştı. Romanya'daki ayaklanmanın gerekçesi olarak gösterilen ayrıcalıklar, adaletsizlikler ve yolsuzluklar bizdekilerin ve hatta Batı'dakilerin yanında hiçtir. «Çavuşesku hanedanı»nın servetı diye gösterilenler bizim gibi yoksul bir ülkede bir baklavacının, bir minübüs sahibinin servetinden fazla değil. Asıl hanedanlık Batı'da ve bizde. Romanya'nın «hanedanları»nın servetlerine, bizim hanedanların; yani Koç'ların, Sabancı'ların servetleriyle karşılaştıralım. Batı, Çavuşesku'ların servetini dünyayı soyan ve sömüren kendi oligarklarının servetleriyle karşılaştırsın. Biz Çavuşesku ailesiyle Özal ailesinin mal varlıklarını, yaşantılarını karşılaştıralım. Hatta yalnızca Demirel'lerin, İnönü'lerin servetleri ve yaşantılarıyla Çavuşesku Romanya'sının en zenginlerininkileri karşılaştıralım.

Yöneticilerin çürümüşlüğü, rüşvete batmışlıkları karşılaştırılsın; adam kayırmanın boyutları karşılaştırılsın; yöneticiler arasında ahlaki çürümüşlüğün boyutları karşılaştırılsın. Bu kötülükler asıl Batı'da ve bizde. Bunlar sosyalist ülkelere Batı'dan bulaşmıştır ve Batı ile ilişkileri geliştikçe büyümekte, dal budak salmaktadırlar.

Doğu Avrupa ülkeleri insanlarının öfkelemnesi ve ayağa kalkması için oralardaki adaletsizliklerin gösterilmesi yetmişse bu, bir bakıma sosyalizmin kapitalizmden üstün olduğunu gösterir. Demek ki sosyalizm onca eksik ve hatalı uygulanmış olmasına rağmen insanlara Batıdakinden kat kat fazla bir adalet duygusu aşılayabilmiş. Oysa kapitalist dünyanın halkı öylesine köreltilmiş ki kendi gözüne batan kazığı görmüyor, başkalarının gözüne batan çöpe ayağa kalkıyor. Hele zavallı Türkiye halkı da daha karnını

doyuramazken Romanya halkının, Doğu Avrupa halklarının üks tüketimden yoksun bırakılmışlıkları karşısında sövüp sayıyor; kendi ülkesindeki baskılar ve derin adaletsizlikler karşısında susup boyun eğerken oralarda bizdekine göre devede kulak kalan haksızlıklar karşısında öfkeleniyor.

Aile etkisinin topluma ve yönetime en çirkin biçimlerde yansımasına örneklerden biri kendi ülkemizdir. Böyle bir aileyi temsil eden ve gelmiş geçmiş en anti-demokratik partilerden birini kurmuş, yönetmiş ve yüzde 15'lik bir oy potansiyeli kalmış olmasına rağmen kendisini Cumhurbaşkanı seçtirmiş Özal bile demokrat geçinmek için yüzü kızarmadan «Ben Çavuşesku değilim» diyor.

Sen tabii Çavuşesku değilsin. Çavuşesku, tüm hatalarına rağmen, büyük bir anti-faşist direnişçiydi. Çetin sınavlardan geçti. Bütün çabası ülkesine ve halkına dünyada kişilikli bir yer edinme kolmuştur. Emperyalizme karşı, iyi-kötü, ilerici insanlığın yanında oldu. Özal gibi emperyalizmin işbirlikçisi tekellerin yöneticiliğini yapmış, işadamları sendikası başkanlığı ve IMF memurluğu yapmış, Amerikancı askeri darbe işbirlikçisi biriyle Çavuşesku arasında benzerlik kurmak saçmadır.

Romanya'da rejime karşı ayaklanmanın kolayca başarıya ulaşması ve giderek yükselen gericilik hareketleri Çavuşesku rejiminin halk desteğinin güçlü olmadığını, parti örgütünün yığınlardan kopmuş olduğunu göstermektedir. Ayaklanmadan kısa bir süre önce Romanya Komünist Partisi kongre yapmıştı. Kongrede Çavuşesku parti örgütünden oybirliği ile destek sağlayarak çıkmıştı. Ancak parti örgütünün desteği iktidarı korumaya yetmedi; çünkü parti örgütü halkın yeterli desteğine sahip değildi.

Çavuşesku'ların dış dayatmalar karşısında kararlı direnişleri ve ölümü yiğitçe karşılamış olmaları onların ha-

talarını görmemize engel olamaz. Yığınlarm desteğini kaybetmelerinin ve bir darbe ile iktidardan düşürülebılmelerinin sebebi bu hatalardı. Yöneticiler halkın nabzını tutamaz olmuşlardı. Romanya'daki sosyalizm «reel sosyalizm» denilen cinstendi; yani bürokratik bir diktatörlük biçimindeydi. Ortada halka mal edilmiş, yeni insan ilişkileri yaratmış bir sosyalizm yoktu. Romanya'daki büroktraik sosyalizmin proleterya enternasyonalizmi ile de pek bir ilişiği yoktu. Uluslararası ilişkilerde genelde ilerici bir yerde olmakla birlikte milliyetçilik ağır basıyordu. Dahası bu milliyetçi tutum Romanya sınırları içindeki azınlıklara karşı da kendisini gösteriyordu.

Reel Sosyalizmin Bunalımı

Sosyalizmin Romanya'daki kusurları genel çizgileriyle Doğu Avrupa ülkelerinde de, Çin'de, Sovyetler Birliği'nde ve sosyalist ülkelerin genelinde görülmektedir. Bugün sosyalist ülkelerin genelinde bürokratik yönetimler işbaşındadır. Bu yönetimler gitgide yozlaşarak halkla karşı karşıya gelmekte ve kaçınılmaz bir şekilde kapitalist kuşatmaya teslim olmaktadırlar.

Çin'de Doğu Avrupa ülkelerinde başlayan ve giderek ötekileri de saran olaylar basit dış kışkırtmalar değil kuşkusuz. Olayların böylesine kitlesellik kazanabilmesi iç faktörler temelinde açıklanabilir. O ülkelerde yığınları ayağa kaldıran nedenler vardı. Eylemleri kapitalizmin yeniden kurulmasına hizmet ediyor olsa da yığınlar bürokratik yozlaşmaya ve keyfi yönetimlere karşı eyleme geçmişlerdir. Yığın eylemlerinin birden bire güçlü bir şekilde gelişmesinin ardında o ülkelerde yönetimlerin bölünmüş olmasının ve bir kısım yöneticilerin bu eylemleri desteklemiş olmalarının da önemli payı var.

Sosyalist ülkelerin genelinde sistem tıkanmış ve yığınların hoşnutsuzluğu gelişmektedir. Gelişmeler karşısında bürokratik yönetimler bölünmüş durumdalar. Bir kısım yöneticiler işleri eskisi türden sürdürmek istiyorlar. Bunlar plan ekonomisine ve bürokratik yönetim metotlarına daha yakın duruyorlar. Kendileri de zaten plan ekonomisine dayanan bürokratik örgütlenmeler nietliğinde. Ayrıcalıklarını ve toplum üzerindeki egemenliklerini yasalara dayandıra gelmişler. «Partinin liderliği» denilen şey genelde bu bürokratik yönetimlerin topluma yukarıdan dayatılmış egemenlikleri durumuna düşürülmüş. Parti ve devlet aygıtları halktan kopmuş, içten içe çürüyorlar.

Bürokrasi içindeki bir başka kesim ise sistemdeki tıkanıklığın ve halkın hoşnutsuzluğunun daha iyi farkında görünüyor. Salt yasal ayrıcalıklara ve sahte bir Marksizm-Leninizm edebiyatına dayanarak azınlık yönetimlerini sürdüremeyeceklerini, bazı değişiklikler yapılması, uzlaşmalara gidilmesi gerektiğini görüyorlar.

Batı birincileri «tutucu» ya da «sertlik yanlısı» olarak adlandırıyor. Gerçek devrimci, gerçek enternasyonalistleri de bunlara katarak, hepsini birden «kötü komünistler», «Stalinistler» diyor. İkincileri Batı kendisine daha yakın görüyor ve onlara «reform yanlıları», «ilericiler» diyor. Batı «iyi komünistler» olarak gördüğü bu ikincilerin sosyalist ülkelerde kapitalizmin kazasız belasız yeniden kurulabilmesinde geçiş yönetimleri rolü oynayacakları kanısında. Şimdiye kadar ki pratik de Batı'nın öngörüsünü doğruladı. Bu nedenle Batı var gücüyle onları övüyor, şişirivor. Batı'nın bu çok sevdiği «iyi komünistler» Sovyetler Birliği yönetiminde ağırlığı oluşturuyorlar. Doğu Avrupa ülkelerindeki son yenetimin de ağırlığını oluşturuyorlar. Doğu Avrupa ülkelerindeki son gelişmelerle ön plana çıkanlar bu

ikinciler oluyor. Ve tabii yerlerini hılza burjuvalara bırakıyorlar.

Yakın zamana kadar her iki grup da kendilerini Marksist-Leninist olarak adlandırmaktaydı. Şimdilerde bu konuda bir değişiklik oldu. Polonya'da ve Macaristan'da gördüğümüz gibi bazı «Leninist» parti yöneticileri ani bir kararla sosyal demokrat olduklarını açıklıyorlar.

Buraya Nasıl Gelindi?

Reel sosyalizmin bugünkü bunalımı çeşitli şekillerde yorumlanmaktadır. Kimileri işlerin kötüye gitmesini Stalin'in ölümünden sonra Kruşçef'in SBKP yönetimini ele geçirmesiyle başlatıyor. Hatta Kruşçef yönetiminin işbaşına gelmesini karşı-devrim olarak gören sosyalistler de var. Kimileri de (ki, bunlar burjuva görüşlere çok yakınlar) tersi uçtan hareket ederek Stalin dönemi kollektifleştirmeyi, hatta daha da ileri giderek, Ekim Devrimi'ni zamansız bularak yıkıyorlar. Bilindiği gibi bu sonuncular aslında Leninist öncü parti anlayışına ve ihtilalci atılımlara karşıdırlar.

Ekim devriminin tarihsel haklılığı apaçıktır. Ekim Devrimi'nin arifesinde Rusya devrimcileri ya devrimci bir halk ayaklanmasıyla iktidarı alacaklardı ya da karşı-devrimin iktidarı almasına ve böylece tüm ilerici güçleri ezip dağıtmasına seyirci kalacaklardı.

Ekim devrimi insanlık tarihinde yeni bir dönemi başlatmıştır. İnsanlık Ekim Devrimi ile birlikte ekonomik ilişkilerin, piyasanın, ticaretin kör tutsağı olmaktan kurtulma, kendi tarihini bilinçli olarak yapma, kendi geleceğini belirleme yolunda büyük bir ileri adım attı. Kapitalizmin sonsuza kadar süreceği, yıkılmaz-yokolmaz bir sistem olduğu fikri Ekim Devrimi sayesinde büyük bir darbe yedi. Değİ-

şiklik ihtiyacı bütün insanlığı sardı ve dünya ilerici hareketi büyük bir ivme kazandı.

Halklar hapishanesi olan Rusya Ekim Devrimi sayesinde halkların özgürce ve kardeşçe birleşmelerine sahne oluyordu. Dünya proleter devrimci hareketleri ile ulusal kurtuluş savaşları arasında anti-emperyalist dayanışmanın temelleri atıldı. Emperyalist savaşın ve iç savaşın yıkıntısı içindeki ve geri bir ülke olan Rusya merkezi plan ekonomisi ve kollektifleştirme hareketi sayesinde dünyanın ikinci büyük gücü durumuna yükseldi. Dünyanın bu ikinci büyük ülkesi ezilen insanlığa örnek oldu, umut oldu, destek oldu. Bağımlı ülkeler emperyalizme karşı mücadelelerinde Sovyetler Birliği'nden destek aldılar. Sovyetler Birliği emperyalizme karşı siyasi bağımsızlıklarını kazanmış bu ülkelerin ulusal ekonomilerini kurup geliştirerek bağımsızlıklarını korumalarına ve sosyalizme yönelmelerine büyük destekler sağladı.

İkinci dünya savaşı sonrası sosyalizme yönelen yeni ülkelerin katılımı ile güçlü bir sosyalist blok oluştu. Sosyalist blok emperyalist saldırganlığı frenliyor, emperyalistler arası yeni bir paylaşım savaşını olanaksız kılıyordu.

Eski sömürgecilik sisteminin çökmesi ve yüzden fazla ülkenin siyasi bağımsızlıklarını kazanmaları Ekim Devrimi'nin yarattığı koşullar sayesinde olmuştur. Hatta bugün Batı'da «sosyal refah devleti» denilen şeyin ortaya çıkması da Ekim Devrimi'nin sonucudur. Batı kapitalizmi sosyalizm karşısında tutunabilmek için kendine çeki düzen vermek ve halka belli bir refah sunmak zorunda kaldı.

Bütün bu değişiklikler Ekim ihtilalci atılımı ile oldu ve açık ki, öncü parti sayesindeydi. Öncü parti anlayışı olmasaydı ne Sovyetler Birliği ne de başka herhangi bir ülke sosyalist kuruluşa girişemezdi. Nazi saldırganlığına karşı

büyük zaferi öncü parti liderliğinde savaşan Sovyet halkı kazanmıştır. Leninist parti buruva düzene karşı savaşmada, işçi sınıfının ve emekçi halkın bilicini yükseltmede, iktidarı almada ve sosyalizmi kurmada kesin üstünlüğü kanıtlanmış bir örgütlenme anlayışıdır. Bağımlı ülkelerde sosyalizme yönelik bağımsızlık ve demokrasi mücadeleleri başarılarını öncü parti anlayışına borçludurlar.

Gevşek örgütlenmiş, disiplinsiz, içinde her görüşün ve her türden insanın cirit atabildiği örgütle hiçbir önemli tarihsel adımın atılamayacağı ve hatta bu tip örgüt anlayışıyla düzen güçlerinin bir parçası durumuna gelmenin kaçınılmazlığı tarihsel olarak kanıtlanmıştır. Hataları Leninist parti anlayışına yüklemek kesin olarak yanlıştır. Kaldı ki, Marksist hareketin dünya çapında büyük sıçrama yaparak tüm ilerici hareketlere kesin damgasını vurması Leninist parti, Ekim ihtilalci atılımı ve sosyalist kuruluşa girişilmesi sayesinde olmuştur.

Öte yandan olumsuz gelişmeleri Kruşçef'in SBKP'nin başına gelmesiyle başlatan görüşler de yanlıştır. Bu görüşler SSCB'deki sosyalist kuruluşa doğru bakamamaktadırlar. Oysa sosyalist ülkelerin bugünkü sorunları aslında ta sosyalist kuruluş yıllarındaki hata ve eksikliklerden geliyor. Kruşçef dönemi ne kimilerinin «sosyal emperyalizm» dedikleri şeyin ne de SBKP'nin Marksizmden sapmalar içine girmesinin başlangıcıdır. Marksist-Leninist çizgiden sistemli sapmalar daha sosyalist kuruluş yıllarında, Stalin'in sorumlu olduğu dönemde ortaya çıkmaktaydı. Bu dönemde partide Leninist demokratik merkeziyetçilik anlayışı ihlal edilmiş, işçi sınıfının yönetici sınıf olarak eğitilmesi ve yığınların bağımsız insiyatiflerinin geliştirilmesi görevleri gerektiği şekilde ele alınıp yerine getirilememiş, proleterya enternasyonalizminden Marksist teoriden sapma eğilimleri doğmuştur.

Bugün meta ve para ilişkilerine ve devlete sonsuzluğa dek sürecek bir kategori olarak bakan, onyıllardır dünya devrimci hareketine burjuvazi ile sınıf ittifakları dayatan ve milyonlarca insanın kaderi üzerinde onlara damşmadan görüşmeler yapmaya ve kararlar almaya kendilerini yetkigören anlayışların nüveleri kuruluş yıllarındaki eksiklik ve hataların sonucu ortaya çıkarak geliştiler. Tarihin çarpıtılması anlayışının Marksizme bulaştırılması da o dönemden başlar.

Bolşevik Parti'nin örgütlenmesi ve yönetilmesinin de Ekim Devrimi'nde ve sosyalist kuruluşta, Nazizme karşı büyük savaşın başarıya ulaştırılmasında Stalin'in büyük katkılarını reddedecek değiliz. Ve Stalin sonrası Sovyetlerde işbaşına gelen anti-Stalinciliğin gerek ülkede gerekse dünya sosyalist hareketinde işleri belirgin bir şekilde ve ısrarla çok daha kötüye görükdükleri de bir gerçek.

Stalin kuşkusuz büyük bir devrimciydi ve sosyalizmi kurmak için çalıştı. Ancak hatalı eğilimleri ve yetersizlikleri yüzünden (ondaki bu hatalı eğilimlere Lenin Kongre'ye mektubunda işaret etmişti (-bkz. Son Mektuplar Son Yazılar-) pratikte bürokratik bir sosyalizm kurmuş oldu. Stalin'in kurmuş olduğu sosyalizm tüm olumluluklarına rağmen, proleterya diktatörlüğünden çok bürokratik bir diktatörlüktür. Hatta bu, kişi putlaştırması gibi aşırı biçimlere götürülmüştür. Parti bürokrasisi Stalin'in sağlığında en ateşli Stalinciymiş görünürken o öldükten sonra -en yağcılarından en dalkavuklarından başlayarak, hemen herkes anti-Stalinci oluverdiler. Ülkede ne zaman ne kötüye gittiyse suçu hep Stalin'in üstüne yıktılar. Stalin'in önderliğinde yapılan tüm iyi şeyler «Leninizm» adına karalanmaya başladı. Bu sadece SBKP için değil üçüncü Enternasyonel'in geneli için böyle olmuştur. Stalin 37 yıldır yaşamıyor ve SBKP 37 yıldır anti-Stalinci. Buna rağmen neyi iyi-

ce içinden çıkılmaz duruma getirmişlerse kahabati hep Stalin dönemine yıkıyorlar. Bu, biraz da bizim «50 yıllık revizyonist gelenek» suçlayıcılarım hatırlatıyor.

Stalin döneminde altyapıda kollektifleştirme gerçekleştirilmiş ve planlı ekonomi kurulmuştur. Ancak parti ve devlet aygıtı işçi sınıfından ve halktan uzaklaşmış durumdaydı. Planlı ekonominin kurulmasına paralel olarak kitle insiyatifi geliştirilemedi .Devrim ve savaş yıllarının baş döndürücü koşullarından daha olağan koşulara doğru gidildikçe devrimci coşkuları soğumaya yüz tutan yığınlar yeni bir egemenlik sistemi tarafından kuşatılmış bulunduklarını anlamaya başladılar. Yeni bir yabancılaşma, kollektif çalışmaya ve kollektif mülkiyete bir ilgisizlik gelişmeye ve sistem tıkanmaya başlamıştı.

Sistemin tıkanıklığı yığınların devrimci seferberliği ve insan ilişkilerinin dönüştürülmesi temelinde aşılacak yerde, piyasa güçlerine başvurma temelinde aşılmaya çalışıldı. Piyasa güçlerine o koşullarda geçici bir dönem için başvurulmuş olduğu söylenebilir. Ne var ki, kitle insiyatifi ve insan ilişkilerinin dönüştürülmesi ihmal edildiği için bu geçici başvurmalar, özellikle Stalin sonrası giderek sıklaştı, yaygınlaştı ve kökleşti.

Sosyalizm planlı ekonomiyi kurmuş ve planlı ekonomi sayesinde büyük ekonomik gelişmeler kaydetmiş, işsizliği ortadan kaldırmış, topluma büyük eğitim olanakları ve sosyal güvenceler kazandırmıştı. Ancak bürokrasinin egemen kılındığı koşullarda insan ilişkilerinde gerçek bir devrime gidilemedi. İnsan yeteneklerinin özgürce gelişeceği koşulların yaratılması doğrultusunda gerekli adımlar atılamadı. Kendisini insanlık ailesinin bir parçası gören ve çağma karşı devrimci sorumluluklarının bilincindeki yeni insan tipi yaratılamadı. Sosyalist toplumlardaki insan da Batı kalıplarını pek aşmayan bir tip olarak kaldı ve gitgide

Batı tipi insana, burjuva bireye doğru geriledi. (Bugün o ülkelerdeki gençlik Batı gençliğinden daha az bencil değil. Batıya, göç etmek ve o da olmazsa, Batı modalarına uymak için can atıyor.) Böyle bir insan tipiyle, yöneten-yönetilen insan ilişkilerinin silineceği yerde pekiştirileceği insan ilişkileriyle planlı ekonominin giderek tıkanacağı ve kapitalist restorasyon doğrultusunda çözülmenin gelişeceği açıktı.

Sisetmin tıkanıklığını gidermek için başvurulan piyasa güçleri zaman zaman geçici canlanmalar yaratmış olsa da genelde bürokratik yozlaşmayı ve toplumsal bozuklukları ilerilere götüren, sorunları ağırlaştıran ve sistemi kapitalizme doğru çözen bir etki göstermiştir.

Kapitalizmden sınıfsız topluma geçişte meta ve para ilişkilerinin bir anda ortadan kaldırılması düşünülemez elbet. Ancak hedef bu olmalıdır. İnsanlar ancak aralarındaki ilişkilerin piyasanın yönlendiriciliğinden kurtarıp kendi ortak iradelerinin denetimi altına alabilirlerse özgürleşebileceklerdir. Tarih böylece gerçek insan tarihi olacaktır demişti Marks. Bu, bilimsel sosyalizmin temel yargısıdır.

Stalin'in sorumluluğundaki dönemde belli belirsiz başlayarak, devrimin gitgide yüksek amaçlarından saptığı ve inişe geçtiği gözlenmektedir. Uluslararası sosyalist hareket daha 3. Enternasyonel varken sağa kaymıştı.(*)

Sosyalizm giderek ulusal sınırlar içine çekiliyor ve bir planlı kalkınma ve sosyal refah anlayışına indirgeniyordu. İnsan yaratıcılığı gerektiği gibi uyarılıp desteklenemeyecekti. Ve sosyalizm bu durumuyla dünya kapitalist paza-

(*) Dolayısıyla Şefik Hüsnü önderliğindeki TKP'yi teslimiyetçilikle suçlayıp Stalin'e ve 3. Enternasyonal'e toz kondurmamaya çalışanlar büyük bir çelişki içindedirler. 3. Enternasyonel eleştirilmeden TKP eleştirilemez. Şefik Hüsnü uzun yıllar 3. Enternasyonel'in yürütme kurulunda çalışmıştır. Ve 3. Enternasyonel TKP'nin politikasını onaylamıştır.

rınca belirlenen koşullarda Batı ile girdiği ekonomik yarışmada teklemeye başladı. Batı teknolojik üstünlüğünü pekiştirdikçe onunla temelde pek farklı olmayan bir alanda, yani trasnasyonallerin egemenliğindeki dünya pazarında, yarışmayı seçmiş olan sosyalizmin sorunları iyice ağırlaştı.

Gitgide bireyci düşüncenin içine çekilen sosyalist ülke insanları bireyci insanı en iyi tatmin eden Batı'ya özlem duymaya, Batı'nın tüketim toplumunu kendi ülkelerinde gerçekleştirmeye çalıştılar. Batı bu üstünlüğünü teknoloji tekelini ve eşitsiz değişime dayanan dünya pazarlama ağını elinde tutması sayesinde dünyayı sömürerek gerçekleştiriyordu. Bu durumda Enternasyonalist görevlere çekilmez yük gözüyle bakmaya başlamış ve artık başlıca kaygıları ekonomik yarışmada ve sosyal refahta Batı'ya yetişmek olmuş sosyalist ülke yöneticileri toplumda gelişen talepleri karşılayabilmek için çabalarını Batı ile ekonomik ilişkilerini geliştirmeye ve dünya pazarında yer edinmeye yoğunlaştırdılar. Bu yolun dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmeye ve az gelişmiş ülkelerin sömürüsüne katılmaya götüreceği açıktır.

Emperyalizmin nükleer savaş çıkarma tehdinin dünya sosyalist hareketini geriletmede büyük bir rol oynadığı yadsınamaz. Ancak başta SBKP yöneticileri olmak üzere bürokratikleşmiş partilerin çoğunun bu tehdidi enternasyonal görevlerinden kaçabilmek ve dünya devrimci hareketine uzlaşmacılığı dayatmak için alabildiğine abartarak kötüye kullandıkları da bir gerçektir.

Bu olumsuz gelişmelerin sonucu olarak sosyalist ülkelerin genelinde (ve bu ülkelerin partilerinin çizgisindeki tüm hareketlerde) Marksizm-Leninizm ve işçi sınıfının öncülüğü tezleri artık içi boş, anlamsız şeyler durumuna ge-

tirilmiştir. İşçi sınıfı bürokratik yöneticilerin aleti görülmeye başlanmış ve sınıfın devrimci yetenekleri feci şekilde geriletilmiştir. Öyle ki bugün kapitalist ülkelerde «işçi sınıfının öncülüğü» Marksist önermesini ileri sürenlere sosyalistler arasında bile haklı olarak kuşku ile bakılmakta ve bunda pasifist, uzlaşmacı artniyetler aranmaktadır.

Ve Marksizm-Leninizm bu bürokratların elinde toplumа dayattıkları egemenlikleri gizleyen parlak laflar olagelmiştir. Marksizmden çoktan sapmış bu bürokratlar bu halleriyle de Marksizmi tekellerinde göstermişler, bu alanda kendilerine muhalefete izin vermemişler yasak koymuşlardır. Dolayısıyla -işçiler dahil- halk kitleleri burjuva bireyler gibi yaşamaya ve düşünmeye kanalize edildikleri sistemde baskı ve haksızlıklara karşı tepkileirni anti-komünist olarak ifade etmek zorunda bırakılmışlardır. Gerçek Marksist alternatiflerin yokedildiği ortamda uluslararası emperyalist güçlerden sürekli destek gören burjuva gerici akımların halkın muhalefetinin sözcüleri durumuna gelebilmeleri böyle gerçekleşiyor. İşte bu yüzden bürokratik diktatörlük biçimini almış yönetimlere karşı Çin'de ve Doğu Avrupa ülkelerinde gördüğümüz yığın hareketleri Walesa türünden demogogların hatta karşı-devrimcilerin dümen suyuna girmiştir.

Gidiş Nereye?

Bu yolu izleyenlerin başını çeken Polonya bugün Batı'nın «demokratikleşme» ve «özgürleşme» dediği aşamayı tamamlayarak emperyalizmin baş dilencisi durumuna düştü. Polonya'nın ancak asker zoruyla hükümet eden yöneticileriyle burjuva gerici çizgiye kaydırılmış işçi hareketine dayanan muhalefeti, reform uygulamaları sürecinde giderek birbirine yaklaştı ve sonunda uzlaştılar. Şimdi hep be-

raber vatanlarını Batı tekellerine satıyorlar ve halkın alım maddelerine zam üstüne zam yapıyorlar.

Sovyelter Birliği'ndeki reform (perestroyka) denilen uygulamalarla kışkırtılan piyasa güçleri ülkeyi tam bir dağılmanın eşiğine getirmiştir. Sosyalist sistemin hatalarını kapitalist aşılarla tedavi etme çabalarının başka sonuçlar vermesi beklenemezdi elbet. Çünkü sosyalizm ve kapitalizm birbirinden apayrı sistemlerdir. Piyasa güçleri de devreye sokuldukça vurgun, mafia, toplumsal ahlak çürümesi, tembellik, asalaklık, v.b. gelişmektedir. Cumhuriyeti oluşturan uluslar arasındaki ilişkiler iyice bozulmuş ve ülke tekrar ulusal baskı ve eşitsizlikler, ulusal çatışmalar ülkesine dönmüş. Yöneticiler ülkeyi yönetimleri altında tutabilmek, parçalanmaları önlemek için dışta emperyalizme ve içte yükselen gerici güçlere gitgide daha büyük ödünler vermek zorunda kalıyorlar ve her geçen gün onlarla yakınlaşıyorlar. İçeride ödün üzerine ödünlerle gelişen bu güçler sırtlarını Batı'ya, bireysel girişimciliğe, kiliselere, din adamlarına dayıyorlar. Bugünkü Sovyet yöneticileri ülkelerinin bütünlüğünü içte Batı yanlısı güçlerin sırtlarını sıvazlayarak ve kimi yerde milyonları asker zoruyla dize getirerek, ve dışta emperyalistlerle gizli pazarlıklar, gizli anlaşmalar yaparak; yani bir yerde Batı'ya dayanarak, hatta kendilerini Papa'ya takdis ettirerek korumaya çalışıyorlar. İşte «Ekim Devrimi ayarında yeni bir devrim» diye yutturmaya çalıştıkları perestroykaları budur.

Bizler bu gelişmeler karşısında sosyalizm adına eski qidişi savunmuyoruz kuşkusuz. Ancak bu ülkelerdeki toplumsal hoşnutsuzlukların emperyalizmin güdümündeki karşı-devrimlerin yörüngesine girmiş olduğunu da görmezden gelemeyiz. Yani bu karşı-devrimci gelişmelerin şu veya bu şekilde destekçileri olamayız. Polonya ve Macaristan'ın

geldikleri yer ortadadır. Ötekiler de hızla aynı yönde gidiyorlar.

Bugün dünya komünist hareketi içindeki 3. Enternasyonel kökenli partilerin geneli içten içe çürüyerek 2. Enternasyonel'in çöküş dönemindeki konumuna gelmişlerdir. Komünist partilerin önde gelen liderlerinin çoğu sosyalizme inançlarını çoktan yitirmiş ve pratikte uluslararası sosyal demokrasinin çizgisine kaymış bulunmaktadırlar. Dolayısıyla Polonya ve Macaristan komünist partilerinin kırk yıllık «Leninist» liderlerinin bir gecede sosyal demokrat olmaları malumun ilanından başka şey değildir. Başlarını SBKP yöneticilerinin çektiği sözde komünistler, dünya emperyalist sistemiyle İsveç sosyal-demokrasisi gibi bir çizgide uzlaşmaya çalışıyorlar. karşılıklı ödünler verilmesi için uğraşıyorlar. Marksizmi çoktan terketmiş ve burjuva ideolojisini benimsemişler. Bunu, henüz tam açıkça olmasa da, türlü dolaylı biçimlerde ifade ediyorlar. Ülkelerinde kapitalizmi cirit attırıyorlar. Yapılarını uluslararası kapitalist pazara, uluslararası kapitalist mali sisteme göre ayarlıyorlar. Perestroyka dedikleri şey özünde budur ve kapitalizme dönmeye, dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmeye; yani 3. dünyanm sömürüsüne katılmaya yöneliktir.

Bu gelişmeler ideolojide de açıkça sosyal demokratik yönelişlerle oluyor. «Yeni tip düşünce tarzı» budur. Bu düşünce tarzı sınıflararası uzlaşmaz çelişkileri, sınıf savaşımını, devrimi ve proleterya diktatörlüğünü, entenrasyonalist dayanışmayı reddediyor ve bunlara karşıdır. Bu düşünce tarzı emperyalizmle işbirligi yaparak dünyaya birlikte düzen vermek anlamına geliyor. Dünya devrimci hareketlerine sırt çevirerek Batı ile elele yürümek anlamına geliyor. Milyonlarca insanı devre dışı bırakarak onların kaderleri hakkında gizli pazarlıkların yapıldığı, gizli kararların alındığı, Üçüncü Dünya halklarına karşı alçakça komp-

loların kararlaştırıldığı «liderler zirvesi» denilen şey bu anlayışın ürünüdür. Kuşkusuz bu «yeni düşünce tarzı» Gorbaçov'la doğmadı. Bu kadar tehlikeli bir özellik kazanmamış olmakla birlikte Brejnev döneminde de vardı, Kruşçef döneminde de.

Glasnost (açıklık) dedikleri şey tam bir düzmecedir. Glastnost, altyapıda pazar ilişkilerinin geliştirilmesine ve dışarda dünya kapitalist sistemiyle bütünleşmeye paralel olarak kapıların burjuva, liberal ve her türden gerici fikirlere açılmasından başka şey değildir. Devlet, basın-yayım, eğitim, vb .olanaklarıyla sürece burjuva liberalizminden yana katılıyor. Glasnost halkın iç ve dış politikadaki olup bitenler hakkında gerçekten bilgilendirilmesi demek olmuyor. Bunlar temelde üst yöneticilerin tekelindedir ve halktan gizlidir. Açıklık Batı'ya dönüktür. Sovyetler Birliği yöneticileri ülkede olup bitenler hakkında önce Batı kamuoyunu bilgilendiriyorlar, sonra Sovyet halkını. Asıl şeyler ise hem Batı'nın hem de Sovyetler'in sıradan insanlarından gizlidir. Gorbaçov'un, Şvardznadze'nin Batılı devlet adamlarıyla oturup neler konuştukları Batılılar açıklarsa açıklanıyor, yoksa hala gizlidir. Glasnost Batı'ya karşı açıklıktır, Şovyet yetkililerinin ülkelerinde olup bitenler hakkında Batı'ya bilgi vermeleridir. Glasnost'la birlikte açılan deliklerden Sovyet halkına burjuva fikirler, burjuva dünya görüşü, burjuva hayat tarzı telkin ediliyor. Bu deliklerden gerçekten özgürleştirici, gerçekten eşitlikçi ve devrimci fikirlerin girmesi yan bir sonuç olabilir ve Glastnostçuların istemedikleri şeydir.

Artık uluslararası olmuş glastnost en belirgin olarak Romanya'da uygulandı. TV'yi ele geçiren Romanya'nın glastnostçuları ve «insan hakları savunucuları» ülkelerinin bağımsızlığı ve sosyalizmin kazammları uğruna direnen Çavuşesku ve taraftarları hakkında Romanya halkını ve

dünyayı yalana boğdular. Yurtseverler «hanedan» ve «terörist» oldu, kelle avcısı faşistlerle birlikte darbe yapanlar da «devrimci» (!) Bu büyük «insan hakları savunucuları» Çavuşesku ve karısı Elena'yı düzmece ve gizli bir mahkemede asılsız suçlamalarla derhal idama mahkum edip kurşuna dizebilmeyi «insan hakları»yla kolayca bağdaştırabildiler.

Ve «barışçı», «yeni düşünceci» SBKP yöneticileri Romanya'nın işgali önerisini ciddiye alıp tartışabiliyorlardı. Başka bir ülkenin içişlerine karışarak orada darbe yaptırabiliyorlardı. Emperyalizmin işgali ve dünyanın en acımasız baskı ve adaletsizlik rejimi altındaki ülkelerin halklarına, hatta yirminci yüzyılın en çağdışı sömürgecilik koşulları altındaki Kürtlere bile, «barışçı yol ve yöntemlerden» ayrılmamalarını öğütleyenler, kurtuluşu için ayağa kalkmış halklarla dayanışmadan kaçınmak için bahane üstüne bahane arayanlar Romanya'da kanlı komployu hazırlamaktan kaçınmadılar. Böyle bir ayaklanma emperyalizme bağımlı bir ülkede olsaydı Sovyetler Birliği daha ilk günden onu büyük bir halk devrimi olarak selamlayıp, dayanışmasını ifade edebilir miydi? Hem de onca «devrimler çağı geride kalmıştır» açıklamalarından sonra! Demek ki anti-emperyalist devrimler çağı kapanmış (!)

Kendi yolunda yürümek isteyenlere karşı böylesine tahammülsüzlük, böylesine acımasızlık.. Kendi fikirlerini dayatabilmek için emperyalistlerle, gericilerle ve faşistlerle işbirliğinden çekinmeme. Budur «yeni düşünce tarzı», 'estnost ve «sosyalizmin demokratikleştirilmesi» denen şeyin içyüzü!

«Yeni düşünce tarzı» ile SBKP başka partilerin içişlerine karışmaktan vazgeçmemiştir. Tam tersine daha yoğun ve daha acımasız mücadelelerde bulunmaktadır. Doğu Avrupa ülkelerindeki son olayların Sovyetler Birliği yöneti-

cilerinin karışması olmaksızın böylesine hızlı gerçekleşemeyeceğini bugün herkes kabul ediyor. Onun için Batı Gorbaçov'u öve öve bitiremiyor; göklere çıkarıyor.

Bugün emperyalist sistemle SSCB arasındaki «soğuk savaş»ın artık sona erdiği ve «sistemlerin birbirine yaklaştığı» açıklamalarından dünyaya barış ve demokrasi geleceği beklentisi tam bir saçmalıktır. Gerçekte sistemler arasında yakınlaşma yoktur. Sosyalizm kapitalizme doğru yaklaşırken metropollerdeki kapitalizm de «sosyal refah devleti» dedikleri şeyden uzaklaşma çabasındadır. Sosyalist sistemin Batı sistemine yaklaşması, emperyalizme karşı mücadelelerin destekten yoksun duruma düşmeleri ve dünyanın gerici güçlerinin iyice serbest kalmaları demektir. Bunun en ağır bedelini kuşkusuz 3. Dünya Ülkeleri ödeyeceklerdir, ödüyorlar da. Malta'daki «liderler zirvesi»nin hemen ardından Romanya ve Panama'da yaşananlar bunu gösteriyor. Emperyalizm III. Dünya karşısında her zamankinden daha serbesttir. Sosyalist sistemin yarattığı koşulların da yardımıyla sömürge olmaktan kurtulmuş III. Dünya ulusları emperyalizm karşısında her zamankinden daha yalnız ve yeniden köleleştirilme tehdidiyle karşı karşıyadırlar.

Sosyalist sistem, kırık dökük de olsa, ezilen insanlık için bir destek, bir umut kaynağı ifade ediyordu. Emperyalizme karşı şöyle ya da böyle bir frenleyici, dizginleyici rol oynuyordu. II. Paylaşım savaşı sonunda Sovyetler Birliği dünyanın ikinci büyük gücü olarak çıkmış ve yeni devrim yapmış ülkelerin katılımıyla birlikte güçlü bir sosyalist blok oluşmuştu. Sosyalist blok yeni bir dünya savaşını önleyen en önemli unsurlardan biriydi. Şimdi artık sosyalist blok yok. Sosyalist sistem ise hızla çözülüyor. Berlin duvarı yıkıldığında özgürlük bekleyenler her iki yanda birden yükselen Alman şovenizmi ile, faşist ve gerici akım-

ların hızla güçlenmesiyle karşılaştılar. İki Almanya'nın kapitalist birleşmesinin, başına yeni bir Hitler getirebileceği endişesini bütün dünya; hatta Batı ile sarmaş-dolaş durumundaki Polonya bile duydu, duyuyor.

Doğu Avrupa ülkelerinin kapitalist restorasyonla yüzyüze gelmesi ve Sovyetler Birliği'nin periferide çok tehlikeli bir iç savaşa sürüklenerek dağılma tehlikesi içine girmesi dünyayı büyük bir gerilimin, büyük bir gericilik dalgasının içine sokmaktadır. Uluslararası tekeller, metropol ülkelerdeki emekçiler de dahil tüm ezilen ve sömürülen yığınlara karşı saldırıya geçeceklerdir. Sosyalist sistem safdışı edildiğinde Batı'daki sosyal haklar artık katlanılmaz olacaktır.(*)

D. Avrupa ülkelerinde kapitalizmin yeniden kurulma süreci henüz tamamlanmamış olsa da gidiş tümüyle oraya yöneliktir. Bu ülkelerin sermaye diktatörlüğü altına sokulmalarının, emekçilerin tepkileriyle karşılaşmadan gerçekleşmesi beklenemez. O ülkelerin emekçileri kapitalist boyunduruğun, işsizliğin, yoksullaşmanın etkisini duydukça durumu yeniden gözden geçireceklerdir. Bu, uzun dönemde sosyalizmin o ülkelerde yeniden doğrulmasına yardımcı olacaktır.

(*) Unutmadan geçelim; Doğu Avrupa ülkelerindeki ve öteki sosyalist ülkelerdeki gelişmelerin bir yönü de Cenevre anlaşması denilen siyasi sığınma hakkı ile ilgilidir. Siyasi sığınma hakkı temelde sosyalist ülkelerdeki iç karışıklıkları körüklemek amacıyla düşünülmüştü. Sonradan bu büyük ölçüde bağımlı ülkelerdeki devrimcileri pasifleştirmek ve Batı çizgisine getirmek amacına hizmet etti. Şimdi Batı ülkeleri mülteci kabul etmekte daha isteksiz oluyorlar. Dileyelim bu, mültecilik denen yozlaşmaya bir darbe olsun.

Genelde sosyalist sistem kendi hata ve eksiklikleri yüzünden kapitalist sistem karşısında yok olmak tehlikesiyle karşı karşıyadır. Ne SBKP ne de D. Avrupa ülkelerinin komünist partileri gidişe köklü bir çözüm getirebilecek yapıda değiller. Çin'de gerçekleştirilmek istenen karşı-devrimin bastırılması köklü bir çözüm olamamış, gidişin ana yönü değişmemiştir. Romanya Komünist Partisi'nin direnerek yenilmiş olması bir tarihi kazanımdır ancak Komünist Partisi ayaklanmayı bastırabilmiş olsaydı da bu, Romanya'daki sosyalizme köklü bir iyileşme sağlayamazdı. Sosyalizm kendisine köklü bir şekilde çeki düzen vermeden emperyalist sistemi yenilgiye uğratamaz.

Dünya Sosyalist Hareketi Kendisini Yenilemek Zorundadır

Yaşayan sosyalizmin, yani bürokratik rejimlerin, hızla açığa çıkan iflası ile emperyalizmin ard arda kazanımları dünya kapitalist sistemine sonsuz bir ömür kazandıramaz. Dünya kapitalist sistemi en yıkılmaz göründüğü şu koşullarda gerçekte en yıkıcı çelişkiler içerisindedir. Görece refah içinde bulunan Batılı ülkeler dünya genelinde yalnızca adacıklar durumundadırlar. Oralardaki refah dünya nüfusunun ezici çoğunluğunun soyulması ve açlığa, sefalete mahkum edilmesi sayesinde gerçekleşiyor.

Dünya ticareti ve sanayisi gitgide bir avuç gelişmiş ülkenin arasında yoğunlaşırken bağımlı ülkeler dünya ticaretinin ve sanayisinin dışına düşüyor ve ekonomik ve sosyal yıkımlara doğur sürükleniyorlar. III. Dünyanın trilyonu çoktan aşmış dış borçlarının geriye dönmesi olanaksızdır. Bir kısım sosyallst ülkenin de kapitalizme dönüp emperyalist talana katılmaları, emperyalist ülkeler ile sürülen III. Dünya halkları arasındaki uçurumun daha çok büyümesini, çelişkilerin iyice keskinleşmesini getirecektir.

Bu gidişin sonucu olarak anti-emperyalist devrimci mücadelelerin yükselmesi kaçınılmazdır.

Emperyalizm insanlığa çevre kirliliği, doğa yıkımı, yeni-sömürgecilik, işsizlik, açlık, sefalet ve savaşları getirmiştir. Emperyalizm insanlığı aptallığa, cahilliğe ve ahlaki çürümeye götürüyor. İnsanlık sonsuza kadar böyle bir sisteme mahkum edilemez.

Sosyalizm alternatifinden kurtulduğuna inanan kapitalist metropollerdeki tekelci sermayenin demokartik kazanımlara saldırılarını yoğunlaştırması ve gericiliği ve faşizmi körüklemesi, oralarda devrimci mücadelelerde bir canlanmaya yol açacaktır. Bugüne kadar Batı gericiliğinin yedeği olagelmiş sosyalist ülkelerdeki emekçi muhalefetleri, o ülkeler kapitalist çirkefin içine çekildikçe hanya-ı-konyayı daha iyi anlayacaklar ve sistemin karşısına dikilmek zorunda kalacaklardır. Bunun işaretleri Polonya'da şimdiden görülmeye başlandı. İktidara gelmesi daha bir kaç ayı bulmadan Polonya Dayanışma Sendikası yığın desteğini büyük ölçüde yitirmiştir.

Sosyalizm geriye çekilirken, emperyalist-kapitalist sisteme karşı büyük devrimci atılımların koşulları gelişiyor. Sosyalizmin büyük devrimci mücadelelerin başında yeni bir atılım yapmasının koşulları gelişiyor. Emperyalizmin tarihsel alternatifini mezara gömdüğünü sandığı şu koşullarda o gerçekte sosyalizmi daha büyük maddi-manevi olanaklarla donatıyor; sosyalizm daha haklı tarihsel ve toplumsal gerçekler kazanıyor.

Yeni devrimci atılımların başına geçebilmek için sosyalizm bugüne kadar çeşitli tarihsel koşullarda, ve yer yer de kaçınılmaz olarak, uğradığı bürokratik bozulmalardan, ve her türlü burjuva ideolojisinden arınmak zorundadır. Sosyalizm her türden toplumsal baskı, sömürü ve adalet-

sizliklerin ortadan kalkacağı sonul hedefi doğrultusunda, Marksizm-Leninizmin devrimci ilkeleri ve ezilen insanlığın devrimci ahlaki kazanımları temelinde arınmak, silahlanmak ve böylece yenilenmek zorundadır.

Bu yenilenmenin koşulları gelişiyor. Sosyalist ilkelerin başlangıçta önemsiz gelen ihlallerinin nerelere varabileceği belli olmuştur. Bu önemsiz görünen ihlallerin sonucu gelişen bürokrasi, dünya sosyalist hareketinin ayağına bağ oldu. Şimdi iflas gün ışığına çıkmıştır. Kapitalist ülkelerde «kardeş» partiler (bizde başta TBKP) kendi burjuvazileriyle, sömürü düzeniyle açıkça uzlaştılar. İktidardakiler ise emekçilerden koparak iyice yozlaştılar ve ülkelerini kapitalist restarasyonun eşiğine getirdiler. İflas apaçıktır ve Marksist-Leninist çizgiden sapmaların, sosyalizmin sulandırılmasının sonucudur bu.

TÜRKİYE

Sosyalizm içinde bulunduğumuz dönemde dünya çapında prestij kaybediyor ve inişe geçmişken, hatta bağımlı ülkelerdeki anti-emperyalist mücadelelerde de sosyalizmden belirgin bir uzaklaşmanın ve sosyal demokratik etkilerin geliştiği gözleniyorken Türkiye'de sosyalizm işçiler, aydınlar ve gençlik arasında prestijini koruyor ve etkisini arttırıyor. Başarısızlıklar Türkiye'li sosyalistlerin umutlarını azaltmıyor. Gorbaçov'culuğun ve sosyalizmin burjuva ideolojisi tarafından bozulmasının öteki biçimlerinin Türkiye'de pek tutmamasına egemen sınıflar bile şaşmakta ve öfkelenmektedirler. Her şeye rağmen Türkiye sosyalist hareketinde devrimci eğilimler güç ve etkinlik kazanmaktadırlar.

Türkiye sosyalist hareketinde bağımsız düşünme ve doğru bilinen yolda cesaretle yürüme geleneği vardır. Dünya sosyalist hareketinin Çin-Sovyet kutuplaşması temelin-

de bölündüğü dönemde Türkiye sosyalistlerinin sağlam güçleri bu bölünmenin dışında kalmış ve bağımsız tutum geliştirme çabasında olmuştur. Ne sözde Maoculuk (ve sonraları bir de AEP kuyrukçuluğu), ne Avrupa komünizmi, ne de SBKP kuyrukçuluğu Türkiye'de uzun boylu etkin olamadılar.

Çünkü Türkiye'de önemli bir sosyalist aydınlanma yaşanmış ve bu temelde kitlesel, militan bir devrimci gelenek oluşmuştur. İşçi sınıfının nicel ve nitel olarak gelişmiş olması da bağımlı kapitalizm koşullarındaki ülkemizde sosyalist düşüncelere ilginin canlı kalmasının nedenlerinden biridir. Ve 12 Eylül'deki kötü yenilgiye, üstüne bir de dünyada sosyalizmin içine girdiği gerilemelere rağmen Türkiye'de devrimci düşüncelerin canlı kalmasının en önemli desteklerinden biri Kürt direnişi olmuştur. Son 20 yıldır Kürt halkı gerek kendi ülkesinde gerekse de Türkiye'nin büyük şehirlerinde devrimci fikirlere ve devrimci eyleme en önemli karşılık veren kitle olagelmiştir. Dahası Türkiye solunun devrim ve sosyalizm bayrağını yükseltemez duruma geldiği 12 Eylül sonrasında, bayrağı Kürt devrimcileri yukarı kaldırdı. Darbe sonrası başlatılan ve günden güne ilerleyen Kürt direnişi Türkiye'de devrimci gelişmeler için elverişli bir hava yaratıyor; ortamı sürekli canlı tutuyor.

Sosyalizm Türkiye'de tek gerçek muhalefettir. Sosyal demokrasi ve öteki burjuva partileri ülkeyi 12 Eylül'e getiren dönemde ve bugün sürmekte olan 12 Eylül rejiminde iyice iflas etmişlerdir. Sosyal-demokrasi dün faşist saldırılar karşısında halkı aktif direnişten alıkoymak ve IMF dayatmalarını işçiye köylüye, emekçiye kabul ettirmek için uğraşıyordu. Faşist teröre teslim olduğu ve halkı teslimiyete zorladığı gibi askeri darbeye de hiç bir şekilde direnmemiş, hatta darbeci generallerle işbirliği yapmıştır. Bugün SHP denilen parti de gerçekte bu generallerin izniyle,

hatta onlar eliyle kurulmuş bir partidir ve başlıca görevi statükoyu korumaktır. ANAP iktidarına karşı muhalefeti «al gülüm - ver gülüm» şeklinde apaçık bir şike muhalefettir. Öyle ki, yaratılan olağanüstü kötü görünümü fark ettiklerinden bazı SHP milletvekilleri, daha inandırıcı bir sosyaldemokrat sahtekarlık yapabilmek için Avrupa emperyalistleri ile kırıştırıyorlar. SHP yöneticileri bunlara bile tahammül edemeyip partiden attılar. Bir kısmı da şanslarını başka yerde denemek için kendiliklerinden ayrılıyorlar.

Burjuva liberal akımların Türkiye'de inandırıcı olma şansları çok zayıftır. Bir süre öncesine kadar bir ölçüde oyalayıcı olmuş parlamentarizm daha 12 Eylül arifesinde iflas etmişti. ANAP'ın oy potansiyelinin yüzde 15'in altına düşmüş olmasına rağmen Özal'ı cumhurbaşkanı seçmesi Türkiye'de parlamentarizmin sahteliğinin en açık dışa vurumlarından biridir. Murat Belge «Sosyalizm ve Gelecek» adlı kitabı gibi yüz tane daha yazsın, Aybar'lar, Kutlu'lar, Kürkçü'ler on tane daha yasal sosyalist parti kursunlar, hatta isterse devlet teslimiyetçi akımları daha iyi körükleyerek devrimci hareketlerin gelişmesini önlemek için 141, 142'yi de kaldırsın, Türkiye'de sistemin kaba bir zora dayandığını, yasalcılığın bu ülkede sökmesine olanak olmadığını gizleyemezler.

Şu koşullarda devrimci bir hareketin çıkışı -eğer yeterince hazırlıklı, planlı, örgütlü bir şekilde başlatılır ve kararlılıkla sürdürülebilirse- kısa zamanda halkta bir değişiklik umudu yaratarak ülke politikasında belirleyici bir politik güç haline gelecektir. Çünkü düzen bütün yönleri ile çürümüş ,zaten zayıf olan ideolojik dayanaklarını büyük ölçüde bitirmiş, insan olan için asla kabul edilemez bir zorbalık rejimi durumuna gelmiştir. Şu koşullarda hazırlıklı ve cesaretli bir atılım büyük olaylar yaratacaktır.

Türkiye devrimci hareketi dünya çapında büyük etkiler yaratacak olanaklara sahiptir. Sosyalist hareketin canlılığı, dinamizmi ve militan bir geleneğe sahip olması ve ülkemiz koşullarının işçiyi, emekçiyi, halkı devrimci eyleme çekebilmek için bizlere büyük olanaklar sunmasının yanında hareketimiz dinamik, örgütlü ve kararlı bir Kürt ulusal demokratik hareketi gibi bağlaşığa sahiptir. İki halkın mücadelesinin birliği (ki, bu, resmi Türkiye sınırları içinde tüm ulusların ve ulusal azınlıkların devrimci birliğinin temelidir) Ortadoğu'yu ve dünyayı sarsan gelişmeler yaratacaktır. Sovyetler Birliği'nde ulusal parçalanmalar ortamında devrimimizin Asya'yı da etkisi altına alması olanakları doğmaktadır. Halklarımızın devrimci mücadelesinin birliği Avrupa'da yaşayan «en alttakiler» denilen göçmen işçilerimizi dağınıklıktan ve siyasi hareketsizlikten kurtararak etkisine alacak ve böylece emperyalizmi Batılı merkezlerde de teşhir edecek geniş bir enternasyonel dayanışma yaratarak dünyayı ayağa kaldıracaktır. Halklarımızın birleşik devrimci hareketi anti-emperyalist kurtuluş hareketlerine ve Marksist-Leninist hareketlere büyük bir esin kaynağı olacaktır.

Bütün bunlar Türkiye devrimci hareketinin kendisini yenilemesine ve bu temelde gereken atılımı yapabilmesine bağlıdır. Sosyalizmin tarihsel temellerine, Marksizmin-Leninizmin devrimci özüne kavuşturulmasının, ideolojinin her türlü burjuva küçük-burjuva, feodal ve bürokratik bozulmalardan arındırılmasının öncülüğünü yapmalıyız. Bilinçli, örgütlü, cesaretli, özverili ve coşkulu devrimci eylemin öncülüğünü yapmalıyız.

Bu anlamda halklarımızın ve dünyanın tüm ezilenlerinin tarih boyunca zalimlere ve sömürücülere karşı geliştirdikleri mücadeleler içinden süzülerek gelmiş devrimci

ahlakı varlığımızda ve eylemlerimizde cisimleştirmeliyiz. Köle ayaklanmalarından, feodaliteye karşı eşitlikçi, ortakçı köylü ayaklanmalarına, Büyük Fransız Devrimi'ne, Paris Komünü'ne, Büyük Ekim Devrimi'ne, Çin, Küba ve Vietnam devrimlerine ve günümüz devrimci hareketlerine uzanan sürecin yarattığı değerleri bilimsel devrimci görüşün ışığında araştırmalı ve özümlemeliyiz. İnsanlık için daha iyi bir toplum yaratma yolundaki tüm çabaların, tüm ayaklanmaların, tüm devrimlerin özlemleri bizim özlemlerimizdir. Fransız Devrimi'nin sloganları olmuş eşitlik-özgürlük-kardeşlik idealleri, bizim gerçeklik kazandırmak istediğimiz ideallerdir. Halkın iradesiyle istenildiği anda görevden alınabilen ve özgürce seçilmiş temsilcilerle yöneten-yönetilen ayırımını ortadan kaldırmaya azmetmiş Paris Komünü'nün; Sovyet iktidarını, ulusal baskının kaldırıldığını ve dünyanın tüm ezilenleriyle enternasyonalist dayanışmasını ilan etmiş Ekim Devrimi'nin, dünyayı ayağa kaldırmış Çin ve Vietnam devrimlerinin; Latin Amerika'yı tutuşturmuş, Afrika'nın açlarıyla savaş arkadaşlığı kurmuş ve bir anda emperyalizme karşı savaşın öncüsü durumuna gelmiş Küba devriminin ve öteki anti-emperyalist devrimlerin yarattıkları insancıl, devrimci ve enternasyonalist değerler bizim tarihsel manevi cephaneliğimizi oluşturuyor.

Leninist öncü parti vazgeçemeyeceğimiz örgüt anlayışıdır. Öncü gerçekten Leninist olmalıdır. Yani onun görevi yığınların insiyatifini köreltmek değil, onlara en geniş insiyatif kazandırmaktır. Öncü yığınlara körü körüne inanç aşılamaz, gerçekleri ortaya sererek onları düşünmeye ve eleştirel olmaya yönlendirir. Eleştirelliğin bittiği yerde sosyalizm de biter.

Dolayısıyla hiç bir organ, hiç bir kimse devrimci eleştirinin üstünde değildir. Hiç bir devrimci, hiç bir devrimci

organ kendisini yığınların devrimci denetiminin dışında görmemelidir. Herkes yaptıklarının hesabını er-geç devrime ve yığınlara verecek şekilde kendini ayarlamalıdır. Leninist örgüt koşullarının gerektirdiği en etkin merkeziyetçiliği sağlamak zorunda olduğu kadar tabanın örgütü, alt organların üst organları denetlemesinin de en olanaklı koşullarını hazırlamalıdır.

Devrimin çıkarları, halkın çıkarları her şeyin üstündedir. En yüksek irade, kendini bu çıkarlara bağlı gören devrimin ve devrimci hareketin iradesidir. Dolayısıyla kendini harekete bağlı gören herkes devrimin çıkarlarını gözetmekten sorumludur; devrimci hiyerarşide yalnızca daha aşağıda olanlara karşı değil, daha yukarıda olanlara karşı da!

Devrimci eleştirinin, devrimci denetimin dışına düşen en iyi insanlar bile zaman zaman önemli hatalar yapabilir ve hatta yozlaşabilirler. Bunun örnekleri çoktur. Kimse kendisini bu tipten hatalara ve yozlaşmalara karşı Honecker'den, Çavuşesku'dan, Kruşçev'den, Brejnev'den daha sigortalı sanmasın. Leninist öncülük içinde yer alan kimse kendisini devrimci eleştirinin devrimci denetimin dışında görmemeli, görememelidir. Kimse kendisine bu anlamda ayrıcalıklı yer edinmeye, devrimci eleştirinin dışına kaçmaya çalışmamalıdır. Ve yine bu anlamda devrimci hareket içindeki kişisel, feodal, vb. bağımlılık ilişkilerine, kişi putlaştırmasına karşı mücadele etmeliyiz.

Devrimci öncünün bünyesine şu veya bu şekilde kişisel ayrıcalık edinme niyetindeki unsurlar yabancıdırlar. Ve önderlik yığınları şu veya bu şekilde kandırarak veya onları korkutarak, bir kısım yukarıdan verilmiş yetkilere dayanarak sağlanamaz. Böylesi Leninist önderlik değil, bürokratik önderlik olur.

Önder, eşit arkadaşları arasında devrimcilikte en önde olanıdır. Kim mücadelede gereken devrimci ahlakı en iyi özümsemiş, yani onu davranışlarının yönlendiricisi yapmış, kim devrimci dava için en çok en istikrarlı katkıyı yapıyor, kim bu davaya cesaret, coşku ve fedakarlık bağlılığını en iyi ortaya koyuyor ve ısrarla sürdürüyorsa, kim hiç bir kişisel ayrıcalık gözetmeden bu davaya hizmet ediyor ve devrimci mücadele için bilgisini ve yeteneğini başarıyla geliştiriyorsa, kim devrimci mücadele temelinde arkadaşlarının ve yığınların güven ve sevgisini kazanıyorsa önderlik ona yakışır. Leninist önderlik böylesi unsurlarca oluşturulur ve böylesi unsurlar yetiştirir.

Bizde, ülkemiz devrimci hareketinde çok sayıda cesur, özverili ve davaya bağlı insan çıkmış ve çıkmaktadır. Ancak devrimci hareketimizin saflarında, en iyi unsurlar arasında bile, bürokratik eğilimler olagelmiştir. Lider ya da örgüt kendini insanların efendisi, sahibi görmemelidir.

Lider ya da örgüt işçi sınıfımız için, insanlık için vardır. Bu davada ön saflarda mücadele etmek isteyen bizler halkın bilinç ve örgütlenme düzeyinin yükselmesi, devrimci mücadelinin yükselmesi için varız. Bulunduğumuz yer hiç bir şekilde kişisel etkinlik kurma alanı değildir. Bu bakımdan arkadaşlar arasında davaya hizmet temelinde gerçek bir sosyalist yarışma ortamı sağlamak her devrimcinin görevidir. Bunu şu veya bu şekilde ihmal eden kişi iyi devrimci değildir. Sosyalist yarışma için, geride gelenlerin bilinçlerini, yeteneklerini ve deneyimlerini geliştirebilmeleri için gereken olanakları sunamayan insan iyi devrimci değildir. Sosyalist yarışmayı köstekleyen kişi bir kariyeristtir; bencil, bürokrat tipten biridir.

Çok köklü ve güçlü bürokratik kültürü ve geleneği olan bir toplumuz. Bu berbat geleneği ve kültürü devrimci hareketimizden ayıklamak için özellikle çaba göstermeliyiz.

Öte yandan sosyalist yarışma yalnızca aynı hareket ya da aynı birim içinde geçerli değildir. Hareketimizin bölük-pörçük olduğu ve grupsal rekabetin alabildiğine zararlı olageldiği ülkemizde sosyalist ilkeler konusunda duyarlılık daha bir önem kazanmaktadır. Halkın bilincini, örgütlenme düzeyini ve mücadelesini yükseltmeye engel olacak herhangi bir bireysel ya da grupsal rekabete girmek sosyalist ahlakla bağdaşmaz. Halk için, devrimci dava için çalışan hiç bir kişiye, hiç bir gruba çelme takmak devrimci anlayışla bağdaşamaz. Örneğin bir alanda etkin olmak için azçok iyi tutumdaki unsurlara karşı olumsuz unsurlarla işbirliğine gitmek devrimci anlayışla bağdaşmaz. Sosyalist yarışma her alanda ve her düzeyde daima mücadelenin ruhuna, onun genel ve uzun dönemli çıkarlarına uygun olmalıdır.

Ve son olarak, dünya sosyalist hareketinde en çok ihlal edilegelmiş enternasyonalizmin sosyalizmin vazgeçilmez ilkesi olduğunu hatırlatacağız. Emperyalizm dünyanın en son ülkesinden kovulmadan, dünyanın en son açları doyurulmadan, giydirilmeden ve insanca bir hayata kavuşturulmadan, sosyalizm bayrağı dünyanın son ülkesinde dalgalandırılmadan bir ülkenin devrimcileri kendilerini huzura kavuşmuş göremeyeceklerdir. Kendimizi insanlık ailesinin bir parçası görmemiz, dünyanın tüm devrimcileriyle ezilenleri arasında devrimci kardeşlik ve dayanışma ilkelerini gözetmemiz ve halkımızı bu ruhla eğitmemiz gerekiyor. Dünya devrimci pratiği gösteriyor ki, devrimin bir ülkede derinleşmesiyle dünyaya yayılması birbirinden koparılamaz. Enternasyonalist görevlerini yerine getiremeyen devrim kendi ülkesinde derinleşemiyor; giderek gevşiyor ve geriye kayıyor.

Ülkemiz devrimci hareketi sosyalizmin devrimci ilkeleri ve sınıfsız toplum hedefi temelinde kendini arındırmak

zorundadır. Aksi halde devrimi yapsak bile bürokratik bir toplum kurmak, bizden önceki kötü örnekleri izlemek tehlikesiyle karşı karşıya kalabiliriz.

Örneğin bugün ülkelerini kapitalist restorasyona götüren ayrıcalıklı bürokratlar kulübüne dönüşmüş «komünist» partilerini eleştirirken bir de kendimize bakalım. Onlar yığınların denetiminden kaçtılar. Yığınları aldatageldiler. Kendilerine haklı eleştirileri de yasakladılar. Hata ve eksikliklerini hep gizlemeye çalıştılar. Üretmeyip, ürettik diye gösterdiler. Gerçeklerle hiç de bağdaşmayan sözde başarılarıyla yığınların gözünü boyamaya çalıştılar. Peki biz kendi hatalarımızın yürekten eleştirisini ne derece olumlu karşılıyoruz? Daha önemlisi kendi hata ve eksikliklerimiz karşısında tutumumuz ne?

Türkiye sosyalist hareketi 12 Eylül yenilgisi gibi ağır bir yenilgiyi yaşadı. Askeri darbe karşısında gereken direnişi gösteremedi ve sindi, dağıldı. Ortalık biraz yatıştıktan sonra yeniden ortaya çıkan 12 Eylül sınavını başarıyla verememiş örgütler gerçek durumu, eksiklikleri açık yüreklilikle ortaya koyup daha tutarlı bir devrimci hareket yaratmak için gereken adımları atacak yerde kaldıkları yerden eskisi gibi devam etmeye çalışıyorlar. Ufak tefek başarıları abartarak hata ve eksiklikleri gizlemeye, o da yetmedikçe başkalarını suçlayıp, kötülerin en iyisi görünmeye çalışarak, kendilerini mazur göstermeye ve bu temelde toparlanmaya çalışıyorlar. Bu tip toparlanmaların uzun boylu bir geleceği olamayacaktır.

Bunlar hata ve eksikliklere işaret eden devrimcileri duymazdan geliyorlar. Bunu da yapamaz hale geldikçe karalama yoluna gidiyorlar. Kör bir rekabetçi anlayışla başkalarına ait başarıları susup geçiştirirlerken sadece kendi yaptıklarını göstermeye çalışıyorlar. «Bir biz mücadele ediyoruz, ötekiler bir şey yapmıyorlar» görünümü vermeye

çalışarak taraftarlarını ve halkı aldatmaya, altefnatifsizliğe mahkum etmeye çalışıyorlar.

Şimdi bu grup ve çevreler bürokratik partileri eleştiriyorlar. Onları halktan kopuk, gerçekleri halktan gizleyen, vb. olarak suçluyorlar. Kendi pratiklerine gelince, bürokratik partilerden pek farklı değiller. Temelli hata ve eksikliklerini halktan gizleyen, kendisini halka olduğundan değişik tanıtarak, yani halkı kandırarak onun desteğini almaya ve ona «önderlik» etmeye çalışan bir hareket kazara iktidar olduğunda bildiğimiz reel sosyalizmden pek farklı bir sosyalizm kuramaz. Ve bugün solda en ilkesiz rekabetçiliğin, en kötü grupçuluğun şampiyonluğunu yapanların yarın «enternasyonalistliklerinin» nasıl olabileceği tahmin edilmeyecek değildir.

Sosyalistler gerçeklerden kaçmazlar. Kedi pisliğini örter gibi hatalarını, eksikliklerini gizlemeye kalkmazlar. Bu nedenle biz kendimizin de paylaştığı geçmiş hata ve eksikliklerin üzerine gitmeyi sürdüreceğiz. Bugünkü hatalarımızı ve eksikliklerimizi saklamayacağız. Halkı kandırarak «kazanmak» devrimci bir yöntem değildir. Böylelerini en acımasız şekilde teşhir edeceğiz.

Bununla birlikte ülkemizde sömürü ve zulüm düzenine karşı mücadele eden bütün güçlere karşı, devrimci kardeşlik ve dayanışma duygularıyla doluyuz. Tutarlı, uzlaşmaz bir mücadele vermek ve devrimci mücadeleyi yükseltmek temelinde, halkımıza ve kendi gücümüze güven temelinde en ısrarlı birlikçiliğin savunucusu olacağız.

Dünya sosyalist hareketindeki geçici gerilemeler bizleri sosyalizm yolunda duraksamaya götürmüyor. Çünkü bu gerilemelerin sosyalizmden tarihi sapmaların sonucu olduğunu görüyoruz. Sosyalizm, kapitalizmin tek tarihsel alternatifi olarak, en akılcı, en adaletli ve en insancıl düzen-

dir, bunu biliyoruz. İnsanlığın sonsuza dek kapitalist sömürü ve esarete mahkum edilemeyeceğini biliyoruz. Dünyanın bu düzenine katlanmanın alçalma olduğunu, insanlığın ancak sosyalizm yolunda yürüyerek yücelebileceğini biliyoruz.

Dünyanın bir avuç emperyalist ülkesinin büyük insanlığı açlık, sefalet, savaşlar, acılar ve felaketler içinde sürekli bir yıkım içinde tutmasını görüp de karşı çıkmamak alçalmadır, düşkünlüktür.

Bu tutum, değil sosyaliste, tutarlı bir müslümana, tutarlı bir hristiyana dahi yakışmaz. «Haksızlıklar karşısında susan şeytandır» demiş Muhammed. Batı haydudunun, Amerikan haydudunun, astıkları astık kestikleri kestik oldukları bu dünyada; yoksul ülkelerde hükümetler yıkıp hükümetler kurdukları bu dünyada direniş koymadan yaşamak kendini bir hiç yerine koymaktır.

Emperyalizme yeni-sömürgecilik ilişkileriyle bağımlı bir Türkiye'de, bu sefalet, bu baskı ve zulüm düzeninde her türlü kötüye gidişi, yüzbinlerce çocuğun aç-sefil sokağa salınmasını, milyonu aşkın kadınımızın kendisini satmak durumuna düşürülmesini, Amerikan egemenliğini, ülkemizin pislikten havasının solunamaz, sularında canlı yaşayamaz duruma getirilmesini, milyonlarca insanın —ana dillerini konuşamamak da dahil— her türlü ulusal haktan yoksun bırakılmalarını, yurtseverlerin alçakça kurşunlanmalarını, cesetlerinin göz korkutmak için televizyonda teşhir edilmesini, bu düzene direnen onurlu insanların en aşağılık işkencelere uğratılmasını, kadınların, kızların coplarla ırzlarına geçilmesini, sırtına üniformayı geçirenin eline yetki geçirenin efendi kesilip halka köle muamelesi yapmasını vb. vb. görüp de tınmamak, bunları görüp de bu düzene karşı devrimci mücadeleye atılmamak için insanın onurunu feda etmesi gerekiyor.

Böylesi bir düzende, böylesi bir dünyada insanımızın, ülkemizin, büyük insanlığın içler acısı halini görüp de sırf kendi başının çaresine bakmaya çalışmak, düzenle karşı karşıya gelmemek için saklanacak delik aramak, ya da onbinlerce eski solcu gibi Avrupa'larda, oraların en alttakileri olmayı da kabullenerek, ülkesinden kopup sorumsuz mülteciler gibi yaşamak onursuzluktur.

Bugün devrimlerin tarihe karıştığı, devrimci eylemin, sosyalizmin tarihe karıştığını söyleyenlere cevabımız budur.

Türkiye ancak sosyalizme yönelik bir devrimle emperyalizme köle olmaktan kurtulabilir ve tarih sahnesinde onurlu bir ülke olarak yerini alabilir. Türkiye işçi sınıfı boğaz tokluğuna köle gibi çalıştırılmaktan, kafasına vur hakkını elinden al bir sınıf olmaktan, milyonlarca şehir ve kır emekçisi işsizliğe ve sefalete mahkum edilmekten kurtulmak için bu ülkede devrim yapmak ve sosyalizmi kurmak zorundadırlar. Türkiye öğrenci gençliği insanca yaşam koşullarında ve bilimsel öğrenim görebilmek, aldığı eğitimle işsiz-aç sokakta bırakılmamak ve doğru dürüst bir gelecek edinmek için devrimci eyleme girmek zorundadır. Devrimci eylem bütün halk kesimleri için zorunluluktur. İnsan devrimci eylemle özgürleşebilir, yücelebilir.

Halkımız emperyalizmin ve işbirlikçilerinin sonsuza kadar kölesi olarak yaşayacağına yok olsun daha iyidir. Ve bizler şu dünyada halkımızın sorunlarına, ezilen-sömürülen insanlığın sorunlarına ilgisiz, bencil bireyler olarak yaşayacağımıza, meydanı tekelci sermayeye ve faşistlere bırakıp köşemize çekileceğimize, ya da bunun daha sahtekar biçimi olarak düşmanla uzlaşıp sözde sosyalist mücadele, sözde demokratik mücadele veriyor görüneceğimize, onurlu bir devrimci mücadelede baskının binbir çeşidiyle, binbir sıkıntı ve mahrumiyetle karşılaşalım, yer altına itilelim,

işkencelere çekilelim, zindanlara doldurulalım, darağaçlarında sallandırılalım, ya da dağda, sokakta kurşunlanarak katledilelim daha iyidir, daha onurlucadır. En büyük insanlık değeri adaletsizliklere karşı direnmektir. Bugünün dünyasına Romanya'daki ve öteki D. Avrupa ülkelerindeki, genelde sosyalist ülkelerdeki gelişmelere ve ülkemizdeki sömürü ve zulüm düzenine cevabımız budur.

Kahrolsun Emperyalizm, Faşizm, Şövenizm!
Kahrolsun Teslimiyet, Yaşasın Direniş!

Subat/1990

YAŞAM YAYINEVİ